

RÖPORTAJI | PROF. DR. MURAT YÜLEK

OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF. DR. MURAT YÜLEK

HEDEFİMİZ DÜNYA ÜNİVERSİTESİ OLMAK

2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı'nda öğrenci kabul etmeye başlayan **OSTİM** Teknik Üniversitesi, yeni döneme bir hayli iddialı giriyor.

Rektör Prof. Dr. Murat Yülek, üniversitenin çalışmalarını ve hedeflerini Turcomoney'e anlattı...

- Yeni bir soluk, farklı bir model, farklı bir deneyim, büyük veri haritasında yeni bir veri hazırlamak için bu üniversiteyi kurduk. Diğer teknik üniversitelerle birlikte 207 üniversite var. Bir üniversite daha kurulsun diye kurulmuş bir üniversite değil. Peki nedir farkımız? **OSTİM** Teknik Üniversitesi bir sanayi üniversitesidir. Sanayi üniversitesi ne demek? Literatürde böyle bir kavram yok. Bu kavram bizimle birlikte doğdu.
- OSTİM** Teknik Üniversitesi'ni kuran vakıf **OSTİM** Vakfı'dır. **OSTİM** için de Türkiye'deki ilk sanayi kümelenmesi diyebiliriz. **OSTİM** Teknik Üniversitesi üçüncü nesil üniversite olarak kuruldu. Üçüncü nesil üniversite aynı zamanda müteşebbis üniversite, yani girişimci üniversite veya yenilikçi üniversite olarak anılıyor.
- OSTİM** Üniversitesi, gerçek bir vakıf üniversitesi. Yani burası bir şahsın, bir ticari kuruluşun, bir ailenin kurumu değil. Vakfın üniversitenin işleyişine en ufak bir dahil yoktur. Bu özerklik açısından çok önemlidir. **OSTİM** Teknik Üniversitesi'nde "para kazan" gibi baskı yoktur. Ancak rektör olarak benim görevim eğitim kalitesiyle birlikte finansal sürdürülebilirliğin sağlanmasıdır.

150 yıl zarfında ikinci nesil üniversitenin Dünya'nın yeni ihtiyaçlarını karşılamadığını çok yakından görüyoruz. Üniversitenin hayatın içine giren, sanayinin, teknolojinin, hayatın, bölgenin, ekonominin içinde aktif bir oyuncu olmasını istiyor insanoğlu. Şu anda üniversitelerin çok büyük bir kısmı 3. nesil üniversite olmaya çalışıyor.

Türkiye'de son yıllarda özellikle vakıf üniversitelerinin sayısında belirgin bir artış oldu. Birbiri ardısıra üniversite kuruldu. Bugün itibarıyla Türkiye'de 207 üniversite eğitim veriyor. Bunlardan 130'u devlet üniversitesi, 76'sı vakıf üniversitesi niteliğinde. Devlet üniversitelerinde yaklaşık 7.5 milyon öğrenci öğrenim görürken, vakıf üniversitelerinin öğrenci sayısı yaklaşık 620 bin seviyesinde. Bazı uzmanlar bu durumu eğitimin yaygınlaşması bakımından olumlu bulurken, bazı kesimlerde ise kalitenin düşeceği, nitelikli eğitimin yapılamayacağı gerekçesi ile eleştiriliyor. İşte **OSTİM** Üniversitesi, çok farklı bir misyonla, iddialı bir hedefle yüksek öğrenim yarışına katıldı. **OSTİM** Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Murat Yülek, "Yeni bir soluk, farklı bir model, farklı bir deneyim, büyük veri haritasında yeni bir veri hazırlamak için bu üniversiteyi kurduk. Çok büyük heyecanla, bütün arkadaşlarımızla çalışıyoruz" diye konuşuyor. Ülkenin 206'ncı üniversitesi olarak kurulan **OSTİM** Teknik Üniversitesi'nin bir sanayi üniversitesi, bir girişimci üniversite olduğunu belirtiyor ve üçüncü nesil üniversite olduklarını vurguluyor.

Prof. Dr. Murat Yülek, Ankara'da kurulu olan Türkiye'deki ilk sanayi kümelenmesi **OSTİM**e bağlı Vakıf tarafından kurulan **OSTİM** Teknik Üniversitesi'nin, "Gerçek hayata bilen insanların, gerçek hayatta üniversitelerden hangi desteğin alınabileceği sorusundan hareketle tasarladığı bir üniversite" olduğunu belirtiyor.

Prof. Dr. Murat Yülek, üniversitenin hedeflerini anlattı, sTurcomoney'nin sorularını yanıtladı...

KILINÇ: Sevgili hocam, **OSTİM** Teknik

Üniversitesi'nin son günlerde dijital medyada çok reklamları yayınlıyor. İlgiyle izliyorum. Dikkatimi çeken iki husus var. Bunlardan biri belki de Türkiye'de ilk olan bir şey. 1967 yılında kurulan küçük sanayi sitesinin kooperatife dayalı bir geçmiş var. 1478 üye ile başlamış ama bugün 17 ana sektörde faaliyet gösteren bir site. 139 iş kolunda faaliyet gösteriyor. 6 bin 200 işletme ve 60 bin çalışan var. Tam iş dünyasının göbeğinde kurulan bir üniversiteden bahsediyoruz. Diğer dikkatimi çeken husus ise, seçkin bir mütevelliyet heyeti var. Sizi tebrik ediyorum, hayırlı olsun.

YÜLEK: Teşekkür ederim.

OSTİM ÜNİVERSİTESİ, BİR SANAYİ ÜNİVERSİTESİDİR

KILINÇ: Murat Hocam 2019-2020 eğitim-öğretim yılında başladınız. Üniversitesinizi biraz anlatır mısınız? **OSTİM** Teknik Üniversitesi ile ilgili anlatmak istersiniz?

YÜLEK: **OSTİM** Teknik Üniversitesi'ni kuran vakıf **OSTİM** Vakfı. **OSTİM** için de Türkiye'deki ilk sanayi kümelenmesi diyebiliriz. Ankara'da ve Türkiye'deki illiklerden. Nasıl kurulmuş? Anadolu sanayicisi Cevat Dündar Bey'in liderliğinde bir araya gelerek, o zaman için Ankara'nın merkezine çok uzak olan ama bugün artık Ankara'nın merkezi sayılan bir yerd. Bir

RÖPORTAJ | PROF. DR. MURAT YÜLEK

sanayi kümelenmesi, kooperatif bazlı kurmuşlar. Kooperatif bazlı kurmuşlar, çünkü o zamanlar **OSB** mevzuatı henüz çıkmadığı için ancak kooperatif bazlı insanlar biraraya gelerek böyle işler yapıyorlar. Bu Anadolu müteşebbisleri; modern ahiler diyelim onlara. Bu kişilerin liderliğinde Cevat Dünder, Tuğran Çiğdem ve daha sonra şimdi ki başkanımız Orhan Aydın... **OSTİM**, önce bir **OSB** hukuki statüsünü almış, **OSB** yasası çıktıktan sonra, iş dünyasına kümelenmeler konusunda ilki getirmiştir. Türkiye'deki kümelenmeler de **OSTİM**'den örnek etmişlerdir. Toplam 13 tane kümeye ev sahipliği yaptığını söyleyebiliriz. Bunların içinde medikal **sanayi**, raylı sistemler, enerji

kümelenmesi, kauçuk kümelenmesi vs gibi kümelenmeler vardır. 1970'li yıllarda Zeki Bey'in de ön ayak olmasıyla, ismi Orta Doğu **Sanayi** ve Ticaret Merkezi yani **OSTİM** haline gelmiş ve o da ayrıca Türk iş adamlarının ve Türk **sanayicilerinin** bir küresel vizyon göstergesi. Daha sonralarda üniversiteye doğru bir evrimleşme oldu ve 2017 yılında bu fikir kanun haline geldi.

OSTİM Teknik Üniversitesi'nin kurucularından bir tanesi de bir Dünya şirketi olan **Hidromek** şirketini kurucusu olan, onu bir atölyeden bir Dünya şirketine getiren **Hasan Basri Bozkurt** Bey'di. Mütevelli heyetimiz üyesi iken vefat etti kendisi, Allah rahmet eylesin. **Hidromek**'i temsilen oğlu

Mustafa Bey devam ediyor. MEKA adlı başka şirketimiz var. Mehmet Kaybal Bey, İngiltere'de nükleer santralden en önemli tren yolu projelerinin beton santrallerini tasarlayarak yerinde kuran İngiltere'de pazar lideri olan bir şirketimizdir. Orhan Aydın Beyi de bir **sanayici** ve bir işadamı ve de **OSTİM**'in Başkanı olarak saymam lazım. Gerçek hayatı bilen insanların, gerçek hayatta üniversitelerden hangi desteğin alınabileceği sorusundan hareketle tasarladığı bir üniversitedir **OSTİM** Teknik Üniversitesi. Eğitim açısından iş dünyasıyla ortak olarak farklı bir müfredat uyguluyoruz.

Türkiye'de 200'ün üzerinde üniversite var. Biz, 2019 yılında Türkiye'nin 206'ıncı üniversitesi olarak kurulduk. Bizim hem Türkiye'de hem Dünyada diğer üniversitelerden farkımız şu; Burası **sanayicilerin**, teknolojistlerin, iş adamlarının vizyonu ile kurulmuş. Türkiye'nin en dinamik kesimleri çünkü Dünyadaki diğer şirketlerle rekabet halinde oldukları için dinamik olmak zorundadırlar. Dinamik olmadıkları takdirde ayakta kalamazlar. Bu insanların Türkiye'deki üniversite sistemine hangi eksikleri olduğu, bunun nasıl kapatılmasıyla ilgili fikirlerinin, vizyonlarının bir sonucudur. Dolayısıyla diğer teknik üniversitelerle yani 206 üniversite var. Bir üniversite daha kurulsun diye kurulmuş bir üniversite değil. Peki nedir farkları? **OSTİM** Teknik Üniversitesi bir **sanayi** üniversitesidir. **Sanayi** üniversitesi ne demek? Literatürde böyle bir kavram yok. Bu kavram bizimle birlikte doğdu. Dünyada

Hem eğitim hem de araştırma olarak sanayi üniversitesi dediğimiz formatta bir üniversiteye ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Bizim formatımız ne Türkiye’de ne de Dünya’da yok. Kendimizi endüstriyel, sanayi üniversitesi olarak tanımladık. Bunu da literatüre katmış olduk.

Sanayi üniversitesi dediğimiz girişimci üniversitenin sanayile iç içe olması gerekiyor. Gerçek hayatı bilen insanların, gerçek hayatta üniversitelerden hangi desteğin alınabileceği sorusundan hareketle tasarladığı bir üniversitedir **OSTİM** Teknik Üniversitesi... O yüzden enteresandır ama gerçekten birçok özelliğiyle başka bir örneği yok.

Küçük, tematik ve butik bir üniversiteyiz. Şu anda 3 fakültemiz ve 3 kampüsümüz var. Şu anda kullandığımız ana kampüsümüz, teknopark ile birlikte **OSTİM**’in tam merkezinde. Bizim için uluslararasılık çok kritik. Temel direklerimizden bir tanesi uluslararasılaşma. Hem öğretim üyeleri, hem öğrenciler için bir Dünya üniversitesi olmak istiyoruz.

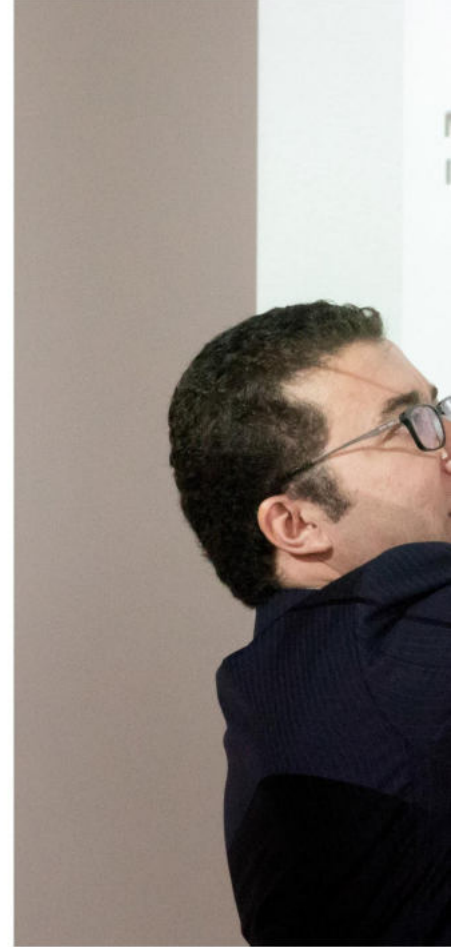
Kimseye iş garantisi vermiyoruz. Çünkü iş garantisi ancak çocuktan kaynaklanıyor. O çocuk esasında bütün aktör kendisi. Biz üniversite olarak ancak kendisine destek olabiliriz. Eğer o isteği o hırsı o vizyonu gösteremiyorsa üniversitenin yapabileceği hiçbir şey yoktur. Çocuk istediği takdirde üniversite doğru vizyona sahipse o çocuğu uçurur, Dünya vatandaşı yapar.

bilirsiniz birinci nesil üniversite, ikinci nesil üniversite, üçüncü nesil üniversite diye bir kategorileştirme vardır. Bu kategorileştirmede üçüncü nesil üniversiteyi en önemli tanıtan ve geliştiren akademisyen Johannes Wissema Hocamız.

BİZ ÜÇÜNCÜ NESİL ÜNİVERSİTE OLARAK KURULDUK

Biz üçüncü nesil üniversite olarak kurulduk. Üçüncü nesil üniversite aynı zamanda mütebeşşis üniversite, yani girişimci üniversite veya yenilikçi üniversite olarak anılıyor. Bu tanımlar literatürde tam anlamıyla oturmuş tanımlar değil. Bu tanımlar hala tartışılıyor. Çünkü Dünya üçüncü nesil üniversitenin oluştuğu bir yüzyıldan geçiyor. Şu geçen 150 yıl zarfında ikinci nesil üniversitenin Dünya’nın yeni ihtiyaçlarını karşılamadığını çok yakından

görüyoruz. Üniversitenin hayatın içine giren, sanayinin, teknolojinin, hayatın, bölgenin, ekonominin içinde aktif bir oyuncu olmasını istiyor insanoğlu. Bu temel fikirden hareketle bazı tanımlar çıkıyor. Şu anda üniversitelerin çok büyük bir kısmı 3. nesil üniversite olmaya çalışıyor. Böyle bir sürecin içerisindeyiz. Ancak tabii mevcut bir üniversitenin yeni bir formata getirilmesi çok daha zor. Biz ise bu tartışmaların içinde ve bu sıkıntıları yaşayan insanların kurduğu bir üniversite olarak formatımızı en baştan girişimci bir üniversite olarak kurmayı amaçladık ama bu arada bizim formatımız ne Türkiye’de ne de Dünya’da yok. Kendimizi biraz daha odaklı tanımlamamız gerektiğini düşündük. O yüzden kendimizi endüstriyel, sanayi üniversitesi olarak tanımladık. Bunu da literatüre katmış olduk.

TEMATİK, BUTİK BİR ÜNİVERSİTEYİZ, 3 FAKÜLTEMİZ VAR

KILINÇ: Murat Hocam fakülteler hakkında bir bilgi verir misiniz? Hangi fakülteler var?

YÜLEK: Biz tabii küçük bir üniversiteyiz. Tematik, butik bir üniversiteyiz. Şu anda 3 fakültemiz var. Bunlardan birincisi mühendislik fakültesi. Orada makine mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği, bilgisayar mühendisliği, yazılım mühendisliği ve endüstri mühendisliği var. Mühendislik ve Tasarım Fakültesi var. Endüstriyel tasarımı bizim çok önem verdiğimiz bir alandır, iç mimari ve peyzaj... Yani hem iç mimari hem de peyzaj aynı bölümde. İleride mimari, şehir bölge planlaması gibi biraz daha makro bazıları mikro bölümleri de açmak istiyoruz.

RÖPORTAJ | PROF. DR. MURAT YÜLEK

Üçüncü fakültemiz İdari Bilimler Fakültesi. Burada da; yönetim bilişim sistemleri, ekonomi ve uluslararası ticaret-finans gibi bölümlerimiz var. Bir de yüksek meslek okulumuz var. Yüksek meslek okulu bizim için çok önemli. Biz ana eleman diyoruz. Bazılarımız ara eleman diyorlar. Burada sanayinin ihtiyaç duyduğu gerçek üretken mühendislerimizi yetiştiriyoruz. İki senelik ön lisans programları bunlar. Burada makine, mekatronik, elektrik-elektronik bilgisayar programcılığı, lojistik, biyomedikal gibi bölümlerimiz var. Çok spesifik olarak; bu sene açtığımız hibrit araçlar, insansız hava araçları gibi ürünlerimiz var.

ÜNİVERSİTEYE BİR "BAŞ TEKNOLOJİ YÖNETİCİSİ" ATADIK

KILINÇ: Murat Hocam, beni çok üzen bir durum var. Türkiye'nin her

tarafında vakıf üniversiteleri kuruluyor. Kurulması elbette güzel. Ama her yerde hukuk fakültesi, her yerde tıp fakültesi, her yerde işletme fakültesi açılması, insan kaynağının boşa harcanması, enerjilerin boşa harcanması anlamına geliyor. Fakat gördüğüm kadarıyla siz belli bir noktaya odaklanıyorsunuz. Bence çok doğru yapıyorsunuz. Gelecekte yapay zeka, kodlama gibi konularda zannediyorum yoğunlaşacağız. Üniversiteniz esas olarak hangi bölümleriyle, hangi tarafla öne çıkacak?

YÜLEK: Bu çok kritik bir soru. Türkiye'de sanıyorum hiçbir üniversitede yok. Bu sorulara cevap vermek için üniversiteye bir "baş teknoloji yöneticisi" atadık. Biliyorsunuz bu daha çok ABD'deki şirketlerde oluyor. Bu profesör hocamız elektrik-elektronik profesörü. Görevi bizimle de, Dünya ile de

etkileşim halinde bu üniversitenin temel teknoloji alanlarında yoğunlaşma alanları ne olmalı sorusuna, katılımcı bir süreçle kaynaklarımızı da küresel olarak bizi çevreleyen şartları da, teknolojik gelişmeleri de göz önüne alarak bize bir harita çıkarması idi. Bu haritayı çıkardık. Bizim web sitemizde var. Hangi alanlara yoğunlaşmalıyız? Biraz önce bahsettiğimiz yapay zeka konuları, bunlarla çok ilintili olan akıllı şehir teknolojileri, enerji teknolojileri, mobilite teknolojileri yani otomobiller vs.

Otonom araçlardan bahsediyoruz. Öbür tarafta veri bilimi diyoruz. Bunlar büyük ölçüde üst üste düşüyor ve sektörel iz düşümleri esasında çok geniş. Güvenlik teknolojilerinden, savunma teknolojilerine, tıp teknolojilerine hepsi görüntüleme teknolojisini kullanıyor veya bunların hepsi yapay zekayı kullanıyor. Otonom araç da bunu kullanıyor, akıllı şehirler de bunları kullanıyor. Drone teknolojisi ile lojistikte de kullanıyorsunuz. Drone teknolojisi bugün savunma sektöründe de lojistikte de tüketici lojistikinde de kullanılabilir. Dolayısıyla biz bu alanda belli sektör ve teknolojilere yoğunlaşım kararını aldık ve bu web sitemizde var. Ancak bu teknolojilerin dışsal ekonomileri çok geniş. Yani bir görüntüleme teknolojisi dediğimiz zaman bunu uzay aracı yaptığımız zaman size bir girdi sağladığı gibi denizaltı yaparken de girdi sağlıyor. Bu sorunuzun cevabı kısaca bu. Yani biz belli sahalar odaklanmak istiyoruz. Data science konusu veya yapay zekadan bahsettiniz. Bizim için bunlar çok önemli alanlar. O yüzden bununla ilintili olan altın üzerinde bölüm var. Yönetim bilişim sistemlerinden tutun bilgisayar mühendisliğine, yazılım mühendisliğinden tutun bilgisayar programcılığına, bilgi güvenliğinden tutun biyomedikale kadar... Belki ileride açacağımız robotik bölümüne kadar... Kısaca, yapay zeka, data science, big data dediğimiz konular bizim için çok kritik konular.

KILINÇ: Yani, Türkiye'nin ilk sanayi üniversitesi olması yanı sıra geleceğin üniversitesini inşa ediyorsunuz.

YÜLEK: Bunun böyle bir atasözü vardır. Bu yolda karıncanın adım atması yeterli. İnşallah hedeflere ulaşırız ama çok büyük heyecanla da koşuyoruz. Evet, bir Dünya üniversitesi modeli çıkartmaya çalışıyoruz.

BU SENE TANITIM DÖNEMİNDEYİZ, 1000 KÜSÜR KONTENJANIMIZ VAR

KILINÇ: Murat hocam, "hayatın içerisinde olan bir üniversite" dediniz. Yani etrafı duvarlarla çevrili bir üniversite değil de iş dünyasıyla iç içe olan, onlarla entegre olan bir anlamda ahilik teşkilatının

RÖPORTAJ | PROF. DR. MURAT YÜLEK

Uzaktan eğitim modülü merkezi bizim için 2 veya 3 senelik bir projeydi. Tabii ki salgın ansızın bastırınca bizim bilgi işlem dairemiz hocalarımızla beraber çalıştı ve çok hızlı bir şekilde bir hafta içerisinde bütün derslerimizde büyük bir başarı ile uzaktan eğitime geçtik. Türkiye’de uzaktan eğitime tam olarak geçen ilk üniversite olduk diye biliyoruz.

günümüze modern bir yansıması olarak görmek gerekiyor. Üniversitenin kampüsü ilgili bilgi verir misiniz? Öğrenci sayısı kaç? Yabancı öğrenci var mı?

YÜLEK: Bizim 3 kampüsümüz var. Şu anda kullandığımız ana kampüsümüz, teknopark ile birlikte OSTİM’in tam merkezinde. Buraya kuş uçuşu 2 kilometre ötede ayrı bir kampüsümüz var. O biraz önce söylediğim gibi hayatın içerisinde olan bir kampüs. Yani içerisinde yeşil alanları da olan spor alanları olan ama etrafı çevrili bir tesis. Orası 26 bin metrekare. Burası da şu an olduğumuz yer de 26 bin metrekare. Birde ana kampüs projemiz var. Çapı 3 kilometre olan bir tesis olacak. Yalnız şu anda enerjimizi oraya vermek istemediğimiz için oradaki arsamız elimizde ama binalarımızla ilgili çalışmalarımızı başlatmadık. Bunun sebebi şu; yeni kurulan bir üniversiteyiz. Kontenjanlarımız her üniversite için olduğu gibi YÖK tarafından veriliyor. Bize verilen kontenjan itibarıyla küçük ve yeni üniversiteyiz. Bu sene tanıtım dönemindeyiz. 1000 küsur kontenjanımız var. Geçen seneki öğrencilerimiz geçen sene yeni başladığımız için 200-300 küsur yabancı öğrencimiz vardı. Bu yıl 30’a yakın yabancı öğrencimiz var. Gelecek sene 10’a katlayacağız gibi gözüküyor. Bizim için uluslararası çok kritik. Bizim temel direklerimizden bir tanesi uluslararasılaşma. Hem öğretim üyeleri, hem öğrenciler, hem idari çalışanlarımız için de bir Dünya üniversitesi olmak istiyoruz. İngiltere’den bile 7-8 öğrencimiz var.

KILINÇ: *Daha çok hangi ülkelerden Murat hocam?*

YÜLEK: Bu sene şu ana kadar 53 ülkeden başvuru oldu. Bunların çok büyük bir

kısmı Ortadoğu ülkeleri, Afrika ülkeleri... Bazı Avrupa ülkeleri var çünkü bu Avrupa ülkelerinde biliyorsunuz, Türk orijinle vatandaşlarımız var. Buradan da çok büyük olmasa da Türkiye’ye özellikle Almanyadan öğrenci geliyor. Bizde Avrupadan diyebileceğimiz İngiltere’den 7-8 öğrencimiz var. Ancak henüz Avrupadan çok fazla öğrenci alamadık.

KILINÇ: *Bu sene 1000 kontenjan var dediniz. Şu anda gidişat nasıl?*

YÜLEK: Şu anda tanıtım günlerindeyiz. Bize, 1000’i yakalayabileceğiz gibi gözüküyor. Bununla birlikte diğer üniversiteler gibi bir risk var. Covid-19 salgını karar verme mekanizmalarını bir hayli bir değiştirdi. Hem artıları hem eksileri var. Mesela, yurt dışına öğrenci çok fazla çıkmıyor. Şehir dışına da çıkmıyor. Dolayısıyla yurt dışına ve şehir dışına öğrenci çıkmaması Türk üniversiteleri için iyi bir şey. Öğrenci kontenjanlarını

yakalamak açısından... Buna karşılık ailelerde şu anda yoğun olarak okullar açılış-açılmasın tartışmaları var. Ailelerde, “çocuklarımızın çok istediği bir bölüm olursa 2-3 tercih yapalım olmazsa gitmesinler” gibi negatif düşünceler var. “Bir sene bekleyelim çocuğumuz giderse virüs kapar” şeklinde bir riskli bir düşünce var. Hepimiz anne ve babayız. Bunu da anlamak lazım. O yüzden artılar ve eksiler söz konusu, biz de heyecanla bekliyoruz. Bakalım beklediğimiz şeyleri bulabilecek miyiz? Bu arada salgının bize üniversite olarak çok büyük faydaları oldu. Uzaktan eğitim merkezimizi açıp özellikle yurtdışı da dahil olmak üzere bu alanda gelişmek istiyorduk ama yeni bir üniversite kurduğumuz için önce “ilk işlerimizi yapalım sonra geliştirelim” dedik.

Uzaktan eğitim modülü merkezi bizim için 2 veya 3 senelik bir projeydi. Tabii ki salgın ansızın bastırınca bizim bilgi işlem dairemiz

RÖPORTAJ | PROF. DR. MURAT YÜLEK

Staj konusunda **OSTİM**'de 6 bin 500 şirket var ama **OSTİM**'in doğurduğu Ankara sanayi havzasında toplam 15 bin işletme var. ASELSAN, HAVELSAN, TAİ gibi şirketler ile yakından iletişime girdik. Bunlardan şu ana kadar, neredeyse öğrenci sayımıza yakın 200'ün üzerinde şirketle özel iş birliği anlaşmaları imzaladık.

Biz küçük bir üniversiteyiz, şu anda 80'e yakın öğretim üyemiz var. Bunların içinde 5-6 tane yabancı öğretim üyemiz var, yüzde 10'a yakınız. Bunların içinde Johannes Wessema, çok ikonik bir hocadır. 2 tane Çinli hocamız var. Yabancı öğrencilerimiz de çok. Bu sene başvuru yapan öğrenci sayısı şu an itibarıyla 53 ülkeye ulaştı. Bu da güzel bir şey.

hocalarımızla beraber çalıştı, çok hızlı bir şekilde büyük bir başarı ile uzaktan eğitime geçtik. Şunu söyleyeyim: bizim hocalarımız bu konuda gerçekten çok güçlü, bir hafta içerisinde bütün derslerimizi uzaktan eğitime geçirdik.

TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİME TAM OLARAK GEÇEN İLK ÜNİVERSİTE OLDUK DİYE BİLİYORUZ

Resmi bir bilgiye dayanmıyor, ama Türkiye'de uzaktan eğitime tam olarak geçen ilk üniversite olduk diye biliyoruz. İlk başta adaptasyon sorunu çektik ancak sonrasında öğrencilerimiz tatmin olmuşlar ki değerlendirmelerde bize güzel notlar verdiler. Fiziki olarak çok sayıda bölüm seminerleri yapıyorduk. Bunların hepsini online'a taşıdık. İki-üç tanesini uluslararası düzeyde yaptık. Arjantin, Almanya, İrlanda, ABD'den konuşmacılar katıldı. Sonuçta bu

salgın bize "bir musibet bin nasihattan yeğdir evlâdır" sözünü hatırlattı. Bu musibet güzel bir öğrenme ödülü getirdi.

KILINÇ: Murat Hocam, "Pandemi süreci bir anlamda bize yaradı. Online eğitim sistemimizi güçlendirdik" dediniz. Şimdi çok farklı senaryolar dile getiriliyor. İkinci bir dalgadan söz ediliyor. Bu işin uzun yıllar devam edeceği yönünde tahminler ve öngörüler var. Eğer böyle olursa bir çok sektörde bir çok alanda köklü değişimler öngörülüyor. Eğitim sistemi ve üniversitelerde bundan doğal olarak en çok etkilenecek kurumların başında geliyor. Muhtemelen onları da düşünmüşsünüzdür. Bu durum devam ederse salgın korkusu devam ederse üniversiteler yüz yüze eğitim veremeyecek. Nasıl devam etmeyi düşünüyorsunuz? Bazı üniversiteler maaş ödememe endişesi içinde. Veliler krizde oldukları için ödemeleri zamanında yapamıyor. Siz bu konuda nasıl

bir hazırlık yapıyorsunuz?

YÜLEK: Birkaç soru birden sordunuz. Hepsini çok kritik... En sondan başlayalım. Vakıf üniversiteleri Türkiye içinde Dünya için de önemlidir. ABD Dünya da ki en iyi üniversite sisteminin olduğu ülkedir. ABD'deki en iyi üniversitelerin tamamı çok az istisna ile vakıf üniversiteleridir. Yani ABD'yi ABD yapan Harvard, Princeton, Stanford gibi vakıf üniversiteleridir. Türkiye'de devlet, üniversite altyapısı kurmak için ciddi fiziki sermayeye ve parasal sermayeye ihtiyaç olduğunu ve çok hızlı büyüyen ve hızla üniversiteleşmesi gereken bir nüfusa kendi bütçe imkanlarıyla üniversite altyapısı kurmanın çok uzun yıllara yayılacağına gördü. Bunu hızlandırabilmek için özel vakıf üniversitelerinin önü açıldı ve ilk defa Bilkent Üniversitesi ile başladı. 2002'den sonra ve özellikle son 10 yılda Çin kadar olmasa da rakam hızla arttı.

Vakıf üniversiteleri eğitim kalitesi, altyapı olarak devlet üniversitelerinden daha yukarıda. Çünkü vakıf üniversitesi rekabetçi olmak zorunda. Nasıl Harvard tercih ediliyorsa, Türkiye'de öğrenciler diplomaları piyasada kabul görmeyen üniversiteye gitmek istemezler. Vakıf üniversiteleri kendilerini devamlı test etmek, kalitelerini, performanslarını izlemek zorunda.

VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE VERİLEN EĞİTİM, DEVLET ÜNİVERSİTELERİNİN ÜZERİNDEDİR

Şu anda benim hipotezim diyelim. Ortalama olarak vakıf üniversitelerinde verilen eğitim fiziki imkanlar ve beşeri imkanlar ders kalitesi vs. olarak devlet üniversitelerinin üzerindedir. Tabii ki bu bir hipotez. Türkiye'de vakıf üniversitelerinin nasıl ki ABD'de en iyi üniversiteler vakıf üniversiteleridir, Türkiye'de eğitim kalitesi, altyapı olarak devlet üniversitelerinden daha yukarıda olduğunu düşünüyoruz. Çünkü vakıf üniversitesi rekabetçi olmak zorundadır. Eğer kendini, eğitimini, altyapısını, hoca kalitesini belli standartlarda tutmazsa tercih edilmez. ABD'nin en iyi öğrencileri nasıl Harvard ya da diğerlerine gitmeye çalışıyorsa Türkiye'de öğrenciler kalitesini kabul etmedikleri veya diplomaları piyasada kabul görmeyen bir üniversiteye gitmek istemezler. Dolayısıyla rekabetçi bir yapıdadır vakıf üniversiteleri. Kendilerini devamlı test etmek, kendi kalitelerini, performanslarını takip etmek zorundadırlar. Rekabetçilik ekonomik gelişmenin ve sosyal gelişmenin temel dinamiğidir. Bu da vakıf üniversitelerine bir dinamizmi getirmektedir.

ŞİRKET ÜNİVERSİTELERİ AÇILIRSA TÜRKİYE'YE FAYDA SAĞLAR

KILINÇ: *Biraz önce vakıf üniversitelerinin geçmişiyile güzel örnekler verdiniz. Vakıf kavramının özüne, esas işleyişine yönelik vakıflar olsa ne iyi... Arzumuz bu yönde... Fakat ne yazık ki bazı kurumlar vakıf kelimesinden uzak bir anlayışla ve sisteme kurılıyor. Bu da vakıf sistemine olan güveni*

sarıyor.

YÜLEK: Bu söylediğiniz şeyler çok önemli. **OSTİM**, gerçek bir vakıf üniversitesi. Yani burası bir şahsın, bir ticari kuruluşun, bir ailenin kurumu değil. Bizim üniversitemizde üniversitenin işleyişine vakfın en ufak bir dahli yoktur. Bir rektör olarak bunu söylüyorum. Bize bir müdahale yoktur. Bu özerklik açısından çok önemlidir. **OSTİM** Teknik Üniversitesi'nde "para kazan" gibi bir baskı yoktur. Ancak bununla birlikte tabii bir rektör olarak benim de görevim eğitim kalitesiyle farklılığı ile birlikte üniversitenin finansal sürdürülebilirliğini sağlanmasıdır. Eğer bu olmazsa nasıl ki bazen şirketler mali açıdan iyi yönetilmediği için batıyorlar. Bir üniversitede mali sürdürülebilirliğine sahip değilse bir süre sonra çok farklı problemlerle karşı karşıya gelir ve kapatılmak zorunda kalır. O yüzden nasıl bir Harvard Üniversitesi, MIT'si, Stanford'ı mali sürdürülebilirliğine

dikkat ediyorsa bizim üniversitemizinde dikkat etmesi gerekir. Eğer mali sürdürülebilirliği iyi planlamazsanız aynı bir şirkette, devlette olduğu gibi zor dönemlere girersiniz. Ancak mali sürdürülebilirlik kavramını öbür ekstreme çekip üniversitenin bir ticari kuruluş gibi çalışması da son derece yanlış bir şeydir. Burada da tabii ki bir tartışma var biliyorsunuz. Türkiye'de ABD'de olduğu gibi şirketlerin üniversite kurmasına izin verilmiyor. Yani şirketler Türkiye'de anaokul, ilkökul, ortaokul ve lise kurabiliyorlar. Ancak anayasadaki küçük bir engel sebebiyle üniversite kuramıyorlar. Üniversiteyi ya devlet ya da vakıflar kurabilir.

Tartışma şu ki; eğer şirketlerin üniversite kurmasının yolu açılır ve yeni kurulan üniversitelerin, eskilerin de şirket üniversitesi haline gelebilmesi sağlanır ise, o zaman benim de görüşüm odur ki ülkeye fayda sağlanmış oluruz. Bunun için tabii ki Meclis'teki

RÖPORTAJ | PROF. DR. MURAT YÜLEK

partilerin bir araya gelip Anayasa değişikliği yapması gerekiyor. Anayasada gerekli düzenlemeyi yaparlarsa şirket üniversiteleri açılır. Bence Türkiye'ye fayda sağlar.

BİZ STAJ DEMİYORUZ, İŞYERİ UYGULAMASI, İŞ DENEYİMİ DERSLERİ...

KILINÇ: Staj konusunda ne gibi imkanlar sağlıyorsunuz?

YÜLEK: 4 yıl iş deneyimli yeni mezun üretmemiz lazım. Bu ne demek? Çocuk 4 yıl boyunca bir üniversitenin güzel kantininde, sınıflarında kalırsa sudan çıkmış balık gibi iş piyasasına atılıp ondan sonra moralleri bozulmasın diye şöyle bir formül yaptık. OSTİM'de 6 bin 500 şirket var ama OSTİM'in doğurduğu Ankara sanayi havzasında toplam 15 bin işletme var. 11-12 tane OSB var. OSB dışındaki şirketler ASELSAN, HAVELSAN, TAİ gibi şirketlerle yakından iletişime

girdik. Bunlardan şu ana kadar 200'ün üzerinde şirketle yani neredeyse öğrenci sayımıza yakın, özel iş birliği anlaşmaları imzaladık. Biz staj demiyoruz. Staj zorunlu değil. Gençlerimiz artık anlamış durumda. Kendileri zaten onları isteyerek yazları staj yapıyorlar. Biz ne yaptık bunlarla? İşyeri uygulaması, iş deneyimi dersleri adı altında çocuğun 1. Sınıf 2. dönemden itibaren haftada 1 gününü 3 kredili bir ders ile şirkette geçirmelerini sağlıyoruz. Bunu başlattık. Çocuklarımız kendileri alakalı işletmelere gittiler. Tabi araya COVID girdi. Yedinci haftadan itibaren geri çektik onları. Dersi proje hazırlatarak tamamlattık. Fakat o 7 haftada bile şirketlere biraz da denetleme nasıl gidiyor diye bir görüldüm. Çok güzel sonuçlarla karşılaştık. Bizim meslek yüksek okulumuz hatta mühendislik öğrencilerimiz işçi tulumunu giyip bir fabrikada veya PTT'nin bir tesisinde lojistik öğrencilerimiz bizzat orada çalışanlarla birlikte çalışıyorlar. Bu nasıl bir şey? Dönemin sonunda iş yerindeki hamî dediğimiz ve bizim eğittiğimiz temsilciler iş yeri anlaşması imzaladıktan sonra hamî eğitimleri yapıyoruz. Kısa bir eğitimden geçiriyoruz. Bir sorun olduğu zaman bir şey danışacağı zaman, bir sıkıntı yaşadığı zaman onlara danışıyor. Notlarını da hamiler veriyor ama haminin bölümünde çalışmak zorunda değil. Çocuk öğrenim hayatı boyunca işyerinde bir mühendis muhasebe bölümünden geçmeden olmaz, tasarımdan geçmeden olmaz, lojistik bölümünden geçmeden

olmaz. Hamiler notu neye göre veriyorlar? Öğrenmeyi biliyor mu, işe zamanında gidip geliyor mu, amir-memur ilişkisi, takım arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler kurabiliyor mu, öğrenme isteği var mı, kendisine verilen bir meseleyi kafasında şekillendirip kendi kendine motive ederek çözmeye çalışıyor mu, bana rapor getirebiliyor mu gibi 6 tane unsur var.

5-6 TANE YABANCI ÖĞRETİM ÜYEMİZ VAR, YÜZDE 10'A YAKINIZ

KILINÇ: Öğretim üyesi kadrosu ile ilgili bilgi verir misiniz? Kaç öğretim üyesi var? Yabancı öğretim üyesi var mı?

YÜLEK: Biz küçük bir üniversiteyiz, şu anda 80'e yakın öğretim üyemiz var. Bunların içinde 5-6 tane yabancı öğretim üyemiz var, yüzde 10'a yakınız. Bunların içinde Johannes Wessem, biraz önce bahsettim. Çok ikonik bir hocadır. 2 tane Çinli hocamız var. Yabancı öğrencilerimiz de çok. Bu sene başvuru yapan öğrenci sayısı şu an itibarıyla 53 ülkeye ulaştı. Bu da güzel bir şey. En azından hepsi gelmese bile bir ilgi olduğunu gösteriyor.

KILINÇ: "Bizim amacımız uluslararası bir üniversite olmak" dediniz. Beni en çok üzen konulardan bir tanesi şu; Dünya'nın ilk 10 veya 100 üniversitesine bakıyorum, Türk üniversitesi yok. Dünya'da 8.5 milyon öğrenci başka ülkelerde öğrenim görüyor. 300 milyar dolarlık bir parasal hacmi var ve ABD'nin yüzde 18 payı var. Sizin tam bu noktada amacınız nedir?

Şirketler Türkiye'de anaokul, ilkokul, ortaokul ve lise kurabiliyorlar. Ancak üniversite kuramıyorlar. Üniversiteyi ya devlet ya da vakıflar kurabilir. Eğer şirketlerin üniversite kurmasının yolu açılır ve yeni kurulan üniversitelerin, eskilerin de şirket üniversitesi haline gelebilmesi sağlanır ise, ülkeye fayda sağlamış oluruz. Anayasa değişikliği gerekiyor.

YÜLEK: Şimdi en iyi üniversite sıralamaları belli kriterlere göre yapılıyor. Bilimsel araştırmalar, öğretim üyesi sayısı, mezun ettiği doktor öğrenci sayısı vs. Biz bunlardan öğretim üyesi adedine göre atıf sayısında kendi ölçülerimize göre fena değiliz. Fakat küçük bir üniversite olduğumuz için bu tür bariyerleri belli bir süreden önce aşmamız çok zor. Mesela TÜBİTAK'ın en girişimci, en yenilikçi üniversite sıralaması. Bizim birçok sıralamada yakın zaman içerisinde 2-3 sene içinde bir yerlere gelmemizi mümkün kılmıyor fakat biz stratejik olarak buna hazırlanıyoruz. Kendimize bir yol çizdik. Bazı sıralamaları da hedef olarak seçtik.

Dünya eğitim piyasasına bakacak olursak, tabii İngiltere, ABD ile birlikte bu uluslararası eğitim ekonomisi dediğimiz pazardan en çok ekonomik katkı alanlar. Biz Türkiye olarak çok kötü durumda değiliz. Bizim rakamlarımız 170 bin civarında ama geldiğimiz noktaları düşünürseniz esasında bayağı hızlı gidiyoruz. Cumhurbaşkanlığımızın bir vizyonu var. Biz bu vizyonu çok önemsiyoruz. Türkiye'nin uluslararası bir eğitim merkezi haline gelmesi. Singapur'dan Katar'a, BAE'den Bosna Hersek'e kadar şimdiden koşturulan bir çok ülkenin böyle bir hülyası var. Biz Türkiye olarak tabii ki uluslararası bir eğitim merkezi olmak için tam biçilmiş kaftana sahibiz. Biz uluslararası eğitim merkezi olamazsak bu bizim üstün gayretlerimizle olmamıştıdır.

KILINÇ: Zaten Orta Asya, Kafkasya var, Orta Doğu var...

YÜLEK: Müthiş bir hinterlandımız var. Her şeye rağmen çok gelişmiş bir teknolojimiz var. Dünyanın merkezi, Napolyon'un dünyanın merkezi saydığı

İstanbul gibi uluslararası değerimiz var. Ankara gibi kilometre kare başına en çok akademisyenin düştüğü bir şehre sahibiz. Dolayısıyla bizim bayağı bir gayret göstermemiz lazım ki bu yarışta geride kalmak için. Tabii ki burada hem vakıf üniversiteleri hem devlet üniversitelerimize hem YÖK'ümüze iş düşüyor. Bu o kadar önemli bir şey ki her şey maddiyat değil. Yani Türkiyeden mezun bir mühendisin, diplomatın, öğretmenin kendi ülkesine gidip kendi ülkesinde önemli bir noktaya gelmesi bir milletvekili, bakan, öğretmen olmasının bize getireceği sosyal faydayı bir düşünün. Bunun nimetleri saymakla bitmez.

ÖĞRENCİLERİMİZ BİZİM İÇİN EN ÖNEMLİ KAHRAMANLARDIR

KILINÇ: Burslarla ilgili kısa bir bilgi verir misiniz?

YÜLEK: Yerli öğrencilerimiz tabii ki sınavla giriyor. Bu sene bütün bölümlerimizde yüzde 15 civarında öğrenci tam bursludur. Yalnız o bölümlere girmek puan olarak biraz yüksek. Onun dışında bazı bölümlerimiz tamamen bursludur. Makina mühendisliği, elektronik mühendisliği, uluslararası ticaret, lojistik bu bölümlerde tüm öğrencilerimiz bursludur. Ayrıca bu sene ve önceki sene için konuşmak gerekirse bizim üreten Türkiye burs programımız var. Onu da vakfımız veriyor. Şöyle ki; biliyorsunuz, Türkiye'de

bütün şirketler ne şirketi olursa olsun bir oda mensubudur. Bunların mensublarına yani çalışanlarına, ortaklarına birinci dereceden akrabalarına ayrıca yüzde 10 artı 5 ödeyeceği ücret üzerinden burs veriyor. Bunu vakıf veriyor. Onun dışında OSTİM bir camia. Bu camiayı kuran bin 437 üyenin çocuklarına özel indirimler var. Bu da büyüklerimize bir vefa borcudur. Bunun gibi burs ve indirim programlarımız var.

KILINÇ: Son olarak vermek istediğiniz mesaj var mı?

YÜLEK: Yeni bir soluk, farklı bir model, farklı bir deneyim, büyük veri haritasında yeni bir veri hazırlamak için bu üniversiteyi kurduk. Çok büyük heyecanla, bütün arkadaşlarımızla çalışıyoruz. Buraya gelen öğrencilerimiz de özellikle ilk gelen öğrencilerimiz bizim için en önemli kahramanlardır. Bakın daha mezunumuz yok ama geçen sene üniversite başlarken daha öğrencimiz yokken kariyer geliştirme merkezimizi kurduk. Orada arkadaşlarımız 2 sene sonra ilk mezunlarımızın şirketlere nasıl yetiştirilebileceği, işe sokulacağı konusunda çalışmalar yapıyor. Biz 2 senedir bu bölümümüzü geliştiriyoruz. Daha mezun vermedik. Dolayısıyla bu öğrencilerimiz bizim için çok çok kritik. Bu gayretlerimizin sonunda da umarım hem Türkiye hem öğrencilerimiz hem velileri kazanımlar yaşayacaklar ve tabii biz de mutlu olacağız. ■